

§ 155 **Remiss - Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037, TRV 2025/37255**

Diarienummer: KS 2025/875

Slutlig beslutsinstans

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens beslut

Avge nedanstående remissvar.

Ärendet

Kommunen har givits tillfälle att yttra sig över förslaget på nationell plan för transportinfrastruktur 2026-2037. Det finns två parallella planer för investering och drift av landets transportinfrastruktur, länsplan och nationell plan. Den nationella planen som regeringen beslutar om bestämmer hur pengar ska fördelas för investering och underhåll av statlig transportinfrastruktur. Den största delen av planens ekonomiska ramar på 1171 miljarder kronor, drygt $\frac{3}{4}$ går till investering och underhåll av vägar och järnvägar.

Kommunstyrelsens svar:

Kramfors kommun ställer sig i huvudsak positiv till inriktningen i Trafikverkets förslag till nationell plan 2026–2037. Men kommunen vill understryka vikten av att satsningar även stärker tillgängligheten och robustheten i landets glesare delar för att möjliggöra hållbar tillväxt, sysselsättning och totalförsvaret. För att hela Sverige ska kunna utvecklas hållbart och säkert krävs tunga investeringar också i glesare delar av landet där sådana satsningar i vissa fall ger sämre ekonomisk nytta per investerad krona och invånare jämfört med satsningar i mer tätbebyggda delar av landet.

Förslaget till den nationella planen har en stark betoning på att uppnå högsta möjliga samhällsekonomiska lönsamhet vilken är en viktig aspekt för att avgöra infrastrukturprioriteringar. Dock ser kommunen en risk i att de ekonomiska kalkylerna tar en för stor roll på bekostnad av andra aspekter så som totalförsvaret, EU:s stamnätsdirektiv (TEN-T), klimatanpassning och systemfunktionalitet.

Justerandes signaturer			Utdragsbestyrkande

Kramfors kommun framhåller särskilt behovet av att:

- Fullfölj hela Nya Ostkustbanans utbyggnad Gävle-Västeråsby.
- Välkomnar och betonar vikten av att vändslungan i Västeråsby förbereds för byggstart 2029-2031 så som fastslagits i både detta förslag och i föregående nationella plan.

Nya Ostkustbanan Gävle–Västeråsby

Det är mycket beklagansvärt att två etapper av den viktiga dubbelspårsutbyggnaden föreslås att utgå eller få omtag som projekt i planförslaget. Dessutom finns det flera etapper som har kommit långt fram i planeringen och som därför borde läggas in för byggstart under planperioden. Nya Ostkustbanans skulle innebära kraftigt utökad robusthet, kapacitet och restidminskning för resor till, från inom norra Sverige. Kommunen anser det problematiskt att planförslaget behandlar Ostkustbanans etapper som isolerade investeringsobjekt istället för att lägga tyngre vikt på Ostkustbanan som en helhet och strategiskt stråk.

Det är också problematiskt att planförslaget lättvindigt lyfter ur samt föreslår omtag på flera objekt som fanns med i den föregående nationella planen. Detta skapar stor osäkerhet för stora långsiktiga investeringar i näringsliv och samhällsbyggnad. Detta påverkar Västernorrland så väl som hela Sverige när avgörande investeringar i stället riskerar att gå till andra länder. Osäkerheten drabbar inte minst näringslivet i Kramfors kommun där särskilt de expanderande industrierna SCA Bollstasågen och Mondi Dynäs nyttjar järnvägsnätet för godstrafik. Dessa två aktörer har tillsammans med flera andra industriella aktörer och Handelskammaren riktat kritik mot det föreslagna indragandet av Nya Ostkustbanans utbyggnad.

För att leva upp till ingångna avtal, skynda på måluppfyllelsen gentemot EU:s TEN-T kraven, motverka kapacitetsbristen och bristen på robusthet för godstransporterna, samt undvika förgäveskostnader för berörda kommuner och krav på återbetalning av EU stöd krävs en fortsatt satsning på Nya Ostkustbanan. Vi föreslår att de två objekt som ligger i nuvarande plan (Gävle-Kringlan och Kubikenborg-Dingersjö) genomförs under planperioden samt att fyra nya objekt läggs in i planen; Flytt av godsbangården i Gävle inklusive ny dragning av hamnspåret, Enånger–Stegskogen (genom Hudiksvall), Båling–Tjärnvik (Gnarp) samt Ockelbo–Mo Grindar (Norra stambanan).

Justerandes signaturer			Utdragsbestyrkande

Vändslinga Västerasby

Kramfors kommun ser positivt på att vändslingan i Västerasby är med som prioriterad åtgärd. Det behövs dock mycket mer än en rälsvändslinga för att nyttja platsens fulla potential. Platsen är unik eftersom det är den enda platsen förutom Arlanda som kan erbjuda övergång från tåg till flyg. Detta är en stor möjlighet till att öka tillgängligheten för resande i stora delar av mellannorrland, speciellt om persontrafiken på Övre Ådalsbanan kan återöppna. Återöppnandet skulle göra stationen i Västerasby extra viktig eftersom den skulle kunna fungera som bytesstation mellan linjerna Umeå-Sollefteå-Östersund och Umeå-Sundsvall. Men för att göra Västerasby till en funktionell bytesstation krävs att en gångpassage över spåren samt att en ny plattform anläggs på motsatt sida från plattformen som finns idag. Detta skulle öka stationens kapacitet och koppla samman den med busstrafiken på väg 786 vilket skulle öka stationens tillgänglighet för boende i närområdet samt för folkhögskolan i Prästmon.

Det finns också stora möjligheter för förbättrad godshantering där tågets lite långsammare transporter kan kombineras med flygets snabbhet. Platsen är också mycket viktig ur ett beredskapsperspektiv genom platsens närhet till djuphamn, järnvägsknutpunkt samt närheten till försvarets utbyggnad i Sollefteå. Med detta i åtanke bör ett bredare perspektiv tas i samband med vändslingans utbyggnad.

Besöksnäringen i Höga Kusten

Besöksnäringen i Höga kusten har snabbt växt till en av de största destinationerna i landet, men inte infrastrukturen hänger inte med. I dagsläget finns stora säkerhets och kapacitetsbrister i vägnätet, inte minst E4:an mellan Höga kustenbron och Docksta. Nedan är några av de mest nödvändiga åtgärderna:

- Säkra passager över E4 – oskyddade trafikanter, vandrare och cyklister måste kunna passera E4 på fler platser än idag. Inte minst busshållplatsen på E4:an i Docksta där oskyddade resenärer saknar passage.
- Ny trafikplats från E4 vid Gallsäter – Nordingrå för att åtgärda den idag mycket skarpa och osäkra avfarten.
- Busshållplatser för trafiken på E4:an i Gräta och Gallsäter samt Hotell Höga kusten

Justerandes signaturer			Utdragsbestyrkande

Sjöfart

Inom Kramfors kommun finns längs Ångermanälven flera hamnar där viktig utskeppning av skogsprodukter sker och där behovet av isbrytning är stort. Kommunen ser därför positivt på att isbrytarflottan förnyas genom inköp av en ny isbrytare.

E4 förbifart Örnsköldsvik

Kramfors kommun anser att anläggandet av en förbifart runt Örnsköldsvik är av betydelse för hela regionens vägsamfund. Åtgärden bedöms dessutom som lönsam vilket får Kramfors kommun att ställa sig frågande till varför denna åtgärd inte finns med i den ordinarie projektlistan.

Kramforsbon

Satsningar i trafikinfrastrukturen har stor påverkan på kommunens invånare. Den påverkar också i hög grad näringsliv och andra organisationer.

Medarbetare

Trafikinfrastrukturens funktion har stor påverkan på medarbetare. Den är helt avgörande för möjligheten till arbetspendling och påverkar arbetsresor, vid särskilda händelser ger det helt ändrade förutsättningar för kommunal service. Genomförande av infrastruktur i Kramfors kommun kan också medföra kommunal arbetsbelastning i form av dialoger i projektens planering.

Ekonomi och effektivitet

Planen finansieras med statliga medel.

Samråd

Inget samråd har förts.

Beslutsunderlag

Remiss – Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037

Beslutet skickas till

Regeringskansliet, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Justerandes signaturer	Utdragsbestyrkande